

REYKJANESBÆR

Tjarnargötu 12 • Póstfang 230 • S: 421 6700 • Fax: 421 4667 • reykjanesbaer@reykjanesbaer.is

Interculture Reykjanes

Nr 6, Kwiecień 2008

Pierwszy dzień lata – 24 kwietnia 2008 r.

Sumardagurinn fyrsti

Pierwszy dzień lata jest świętem państwowym na Islandii i przypada zawsze w czwartek pomiędzy 19 a 25 kwietnia. Według starego kalendarza islandzkiego ten tydzień rozpoczynał nowy miesiąc lata, zwany **Harpa**.

W tym dniu Islandczycy witają się życząc sobie „**Gleðilegt sumar**“, a dzieci dostają małe prezenty. Ustanowienie tego dnia świętem jest związane z przeszłością tego kraju i sięga czasów, gdy rzadkością był fakt przeżycia zimy przez całą rodzinę.

Pierwszy dzień lata jest zawsze dniem wolnym od pracy.

Prezentacja o Polsce

Kynning á Póllandi

W dniu 12 kwietnia w **Heiðarskóli** odbyła się prezentacja o Polsce w języku islandzkim **Opið hús**. Zaprezentowaliśmy na niej ogólne informacje dot. naszego kraju, jego położenia, a także niektóre zwyczaje. W czasie przerwy poczęstowaliśmy uczestników typowo polskimi potrawami, m.in.

był bigos, żurek, barszcz, bogracz, kotleciki drobiowe, śledź.

Sklep polski JUBO podarował nam wyroby polskich firm, dzięki czemu nasi goście posmakowali także polskich pierogów, ciast i napoi.

Wszystko zostało uwieńczone pokazem zdjęć najciekawszych miejsc w Polsce. Prezentacja otrzymała same pozytywne recenzje ze strony islandzkich i polskich gości.

Serdecznie dziękujemy wszystkim osobom, które z tak wielkim zaangażowaniem włączyły się w organizację **Opið hús**.

Prawa pracowników i prawo pracy

Réttindi starfsmanna og atvinnulög

W Islandii porozumienia zawarte pomiędzy związkami zawodowymi i pracodawcami uważa się za ogólnie wiążące, co oznacza, że odnoszą się one także do pracowników pozostających poza związkiem zawodowym. Tego typu porozumienia odnoszą się do 90% rynku pracy. Wynagrodzenia i inne kwestie zatrudnienia zawarte w obu-stronnych porozumieniach są terminami prawnymi. Pensje niższe niż określono w porozumieniu, są niezgodne z prawem. Minimalna pensja uzależniona jest od wykształcenia i doświadczenia zawodowego, np. minimalna płaca dla wykwalifikowanego i doświadczonego stolarza jest znacznie większa od pensji pracownika niewykwalifikowanego. Upewnij się zatem, że posiadasz ze sobą wszystkie dokumenty potwierdzające wykształcenie i doświadczenie zawodowe oraz że otrzymujesz właściwą pensję. Więcej informacji, w tym kontakt z twoim lokalnym związkiem zawodowym, można uzyskać na stronie

Powszechnie przyjętą praktyką jest indywidualne negocjowanie wysokości wynagrodzenia oraz pozostałych warunków zatrudnienia z przyszłym pracodawcą. Wynagrodzenie takie nazywa się **wynagrodzeniem rynkowym**, jako że jego wysokość zdeterminowana jest popytem i podażą na rynku pracy. Większość ludzi pracujących w sektorze prywatnym zarabia w przybliżeniu tyle ile wynoszą wynagrodzenia rynkowe. Zgodnie ze stopami związkowymi, minimalne wynagrodzenie dla pracownika niewykwalifikowanego to 125.000 ISK miesięcznie za pracę w pełnym wymiarze godzin = 1.061 Euro = 3.620 zł (dane z 17.04.2008). Różnica między stawkami związkowymi a wynagrodzeniami rynkowymi może być dość duża. Nauka języka islandzkiego znacząco zwiększa szanse na lepszą pracę i zarobki.

Kilka pozostałych praw pracowników:

Umowa o pracę – pracownicy mają prawo do uzyskania pisemnej umowy o pracę (kontrakt), **nie później niż w okresie 2 miesięcy od pierwszego dnia pracy**. Umowa ustna obowiązuje prawnie przez pierwsze 2 miesiące. Umowa powinna zawierać opis typu i miejsca pracy, godziny pracy, krótki opis pełnionej funkcji, wynagrodzenie, płatne urlopy, dni wypłat oraz stosunki i proporcje pracy. Praca bez ważnej umowy jest nielegalna.

Wzory umów w języku polskim można znaleźć na stronie internetowej http://www.eures.is/files/Ráðningarsamningurpólskur_13034047.pdf lub otrzymać w naszym biurze Interculture Reykjanes.

Odcinki wypłaty – porozumienia obustronne wymagają, aby wypłata wynagrodzenia była poświadczona pisemnymi odcinkami wypłaty. Informacje na ten temat w języku polskim znajdziesz na stronie

http://asa.is/index.php?option=com_content&task=view&id=172&Itemid=240

Nadgodziny – praca w pełnym wymiarze godzinowym to ok. 40 godzin tygodniowo. Jeśli pracujesz więcej, przysługuje ci prawo do wynagrodzenia za nadgodziny. Za każdą nadgodzinę powinieneś otrzymać **dodatkowo 80%** płacności normalnej godziny pracy, np. jeśli otrzymujesz 1.000 ISK za godzinę, powinieneś otrzymać 1.800 ISK za każdą przepracowaną nadgodzinę.

Okresy odpoczynku – pracownicy uprawnieni są do minimum 11-godzinnego okresu odpoczynku w trakcie każdej doby oraz do min. 1 dnia odpoczynku na tydzień, następującego bezpośrednio po minimalnym dziennym okresie odpoczynku.

Urlopy – generalną zasadą jest, że masz prawo do 2 dni urlopu płatnego na każdy przepracowany miesiąc. We wszystkich umowach znajduje się paragraf mówiący o dodatkach urlopowych. Dodatek ten powinien być obliczony w czasie wypłaty i stanowić minimum 10,17% całości wynagrodzenia. Biorąc urlop nadal otrzymujesz regularną pensję. W przypadku pracy okresowej, dodatek ten wypłacany jest często razem z pensją lub jednorazowo w maju.

Fundusze emerytalne – w Islandii istnieje obowiązek płacenia składki na fundusz emerytalny. Pracownik odprowadza 4% pensji, zaś wkład pracodawcy to 8%. Fundusze emerytalne są wymienne we wszystkich krajach EEA i będą realizowane w kraju zamieszkania w momencie przejścia na emeryturę.

Więcej informacji w języku polskim na stronie

<http://www.gottadvita.is/?i=2&lang=pl>

Odszkodowania za wypadki przy pracy – osoby pracujące w Islandii objęte są ubezpieczeniem od wypadków w czasie pracy. Ubezpieczenie obejmuje wypadki, które miały miejsce w trakcie pracy i jest wypłacane przez pracodawcę. Dodatkowe informacje na ten temat w języku polskim zamieszczone są na stronie <http://eplica.tr.is/media/erlend-mal/polish.pdf> oraz http://www.tort.is/tort/other_languages/polish/

Nieobecność w pracy z powodu choroby – pracownik, który jest niezdolny do podjęcia pracy z powodu choroby lub wypadku, ma prawo do wynagrodzenia wypłacanego przez określony okres czasu. Przez pierwszy rok twojej pracy w Islandii są to 2 płatne dni w miesiącu, lecz im dłużej pracujesz, tym więcej otrzymujesz płatnych dni chorobowych. Zasada ta nie dotyczy jednak pierwszego miesiąca zatrudnienia.

Instrukcje dot. przepisów BHP w Islandii – są zamieszczone w języku polskim na stronie http://www.vinnueftirlit.is/vinnueftirlit/upload/files/fraedsluefni/baeklingar/vinnuv_polsk.pdf (BHP w Islandii) oraz http://www.vinnueftirlit.is/vinnueftirlit/upload/files/fraedsluefni/baeklingar/vinnuv_polsk.pdf (Bezpieczeństwo na placu budowy)

Wypowiedzenie umowy o pracę – islandzki rynek pracy jest dość elastyczny, zarówno jeśli chodzi o rekrutację, jak i wygaśnięcie/wypowiedzenie umowy o pracę. Zarówno pracodawca, jak i pracownik są przedmiotem okresu wypowiedzenia. Jest on różny, w zależności od danego związku zawodowego oraz czasu zatrudnienia. Zwykle przyjmuje się, że jeśli masz przepracowane:

- mniej niż 3 miesiące – okres wypowiedzenia trwa 1 tydzień,
- 3-6 miesięcy – okres wypowiedzenia trwa 1 miesiąc,
- powyżej 6 miesięcy – okres wypowiedzenia trwa 3 miesiące.

Wypowiedzeniu zawsze powinien towarzyszyć dokument na piśmie. Więcej informacji na ten temat udzieli ci twój związek zawodowy. Ich adresy można znaleźć w jęz. polskim na stronie <http://praca.vinna.is/?PageID=295>

Dni wolne od pracy – w Islandii jest 15 ustawowych dni wolnych od pracy (świąt), zwanych “czerwonymi dniami”, jako że w islandzkich kalendarzach są zaznaczone na czerwono.

Więcej informacji na temat praw pracowniczych można uzyskać w języku polskim na stronach **Islandzkiej Konfederacji Pracy Alþýðusambandið**

http://www.asi.is/desktopdefault.aspx/tabid-298//404_read-820/

Konfederacja publikuje także broszury dot. praw pracowników, które podobnie jak przewodniki po islandzkim prawie pracy, można znaleźć na www.eures.is

Pamiętaj!

- Zachowaj wszystkie swoje odcinki wypłaty i zrób odbitki kart czasu pracy
- Twój kontrakt związkowy zapewnia ci wyłącznie minimalne prawa
- Poproś o potwierdzenie na piśmie swego członkostwa w związku. To, że płacisz składki, nie znaczy, że jesteś zapisany
- Twoje członkostwo w związku uprawnia cię do wszelkiego typu pomocy ze strony związku, np. wsparcie prawne, zapewnienie mieszkania na okres urlopowy, zwrot kosztów za kurs językowy, szkolenia zawodowe oraz zniżki w klubach sportowych
- Dokładnie sprawdzaj swoje odcinki wypłat i w razie jakichkolwiek wątpliwości – pytaj kolegów. Możesz również odwiedzić biuro jeśli potrzebujesz dalszych informacji
- Nie wahaj się zadawać pytań odnośnie swoich praw. Jeśli pytałeś już w pracy i w związku i nadal masz wątpliwości, skontaktuj się z:

Islandzką Konfederacją Pracy Alþýðusambandið tel. 535-5600, www.asi.is

Biurem EURES – tel. 554-7600, www.eures.is

Centrum Wielokulturowe Alþjóðahús – tel. 530-9300, www.ahus.is

Centrum Kultury i Informacji Fjölmenningarsetur – tel. 470-4708, www.mcc.is

Źródło: „Życie i praca w Islandii” www.eures.is

Í þessu eintaki eru upplýsingar um:

- Sumardagurinn fyrsti
- Kynning á Póllandi
- Réttindi starfsmanna og atvinnulög

KONTAKT

Interculture Reykjanes

Tjarnargata 12, 230 Reykjanesbæ

tel. **421-6762** (po polsku), reykjanesbaer.is

e-mail interculturereykjanes@reykjanesbaer.is

